

קטעים מקוצרים וערוכים מתוך דיון בועדת הכנסת לפיתוח וחיזוק הנגב והגליל, יולי 2023

שמי ד"ר יעלה רענן ואני המנכ"לית של המועצה האזורית לכפרים הלא מוכרים. אני רוצה להציג את זה קצת מהמציאות של מה המשמעות של היעדר מרכזי שירותים, אני רוצה לספר איך זה מרגיש כשאינך. יש לנו בנגב ילדים בני שלוש שלא ימיהו שלהם, להורים שלהם יש כמה אפשרויות: יש להם אפשרות לשים אותם על אוטובוס צפוף שנוסע בדרכי עפר מרחק של רבע שעה, 20 דקות, חצי שעה. לפעמים ההליכה עד האוטובוס היא של שני קילומטר, באוטובוס יש ילדים עד כיתה י"ב, והם נדרשים להיכנס לתוך הדבר הזה של נערים ונערות מכל הגילאים - ילדים בני שלוש וארבע - כדי להגיע לגן. זה מסוכן כי אין תחנת אוטובוס מסודרת, אז ילדים כבר נהרגו. נהרגו לנו ילדים בגן חובה אחרי שירדו מהאוטובוס כי אין תחנה.

רוב האמהות מעדיפות לא לסכן את הילדים שלהן. זה לא רק סכנת חיים, יש גם את הטרומה עצמה של הנסיעה באוטובוס עם כמות גדולה של אנשים ענקיים, זה פשוט לא נעים. ילדי ישראל לא מחויבים לעבור את הסיוט הזה כדי ללכת לגן אלא אם כן הם גרים בכפרים הלא מוכרים.

עכשיו אני רוצה להגיד, מהמקום של תושבת הנגב. אני פוגשת את הילדים האלה בביתם. המדינה כבר החליטה בעבורם, בזה שהיא לא יצרה בעבורם גנים, שזהו, אתם לא יכולים אחר כך להצליח. אני גם מרצה במכללת ספיר ומגיעים אליי אותם נערים ונערות בני 18, 19 שמצליחים לגמור את הלימודים ולהגיע למכללה מהאוכלוסייה הערבית בנגב. כמעט ואין ילדי כפרים, כמעט ולא מוצאים נערים ונערות שיצאו מהכפרים, ואם כן אז רק כאלה שיש להם בית קרוב למרכז שירותים. זאת אומרת, התוצאה היא כל יום בשטח. היום את בת שלוש ואנחנו נחליט בשבילך שאת תישארי בבית כל חיך. וזה אסון, ואני חושבת שאת מבינה עד כמה זה אסון. הילדים האלה, מגיע להם שתהיה להם הזדמנות בחיים.

עכשיו נדבר על בריאות - גם בריאות מגיעה לתושבי הכפרים. סיפור אחד: הילד שלשל, ויש רק אוטו אחד בבית, אז האימא חיכתה שהאבא יבוא הביתה. כי ללכת לכביש זה בערך שלושה קילומטר, וכדי לקחת את הילד לקופת חולים היא הייתה צריכה לשאת אותו על כפיים, להשאיר את הילדים האחרים, ללכת את שלושת הקילומטר לכביש, ואז לנסוע בשני אוטובוסים למרפאה. היא לא עשתה את זה. הילד מת.

אז שלום לכולם אני יוליה קוסמן גלעד מעמותת "סיכוי אופוק". היום, גם על פי דוח מכון מחקר האחרון של הכנסת, אנחנו מדברים על משהו כמו 5,000 ילדים בגיל שלוש עד חמש שלא משתתפים בחינוך, לא מגיעים לגני ילדים ולא רשומים לגני ילדים. והסיפור הוא לא רק סיפור של הילדים, הוא גם סיפור הקשישים שלא מקבלים טיפול רפואי, והנשים שלא מגיעות למעקב הריון כי פשוט אין מרפאות בכפרים, ומשפחות שלא ממצות את הזכויות הסוציאליות הבסיסיות כי אין נקודות שמשרד הרווחה נותן בהן שירות.

לגבי הילדים בעצם זה שילד לא יכול לגשת לגן ילדים ולא יכול לקבל חינוך בגיל שלוש, שזה גוזל ממנו את ההזדמנות השווה שהייתה מגיעה לו על פניו מלכתחילה, וזה בעצם מעיד על היחס של המדינה לאותם 300 אלף מהאזרחים שלה.